

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (M. Muruianu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (I. Secrieru, V. Sîrbu, V. Cotorobai)

ÎNCHEIERE

29 mai 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Iliev Nicolai, reprezentat de avocatul Viorel Chetrușcă,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Chetrușcă Viorel în interesele lui Iliev Nicolai împotriva Societății pe Acțiuni „Alliance Investments Group”, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la încasarea retribuției muncii, încasarea dobânzii de întârziere, recuperarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 18 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 24 ianuarie 2022 Iliev Nicolai a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva SA „Alliance Investments Group” cu privire la încasarea restanței de remunerare a muncii în sumă de 78 000 de lei, a despăgubirii conform art. 330 alin. (2) din Codul Muncii în mărime de 56 140,50 de lei calculată din 07.12.2020-17.01.2022, a prejudiciului moral în sumă de 10 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 10 000 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 26 septembrie 2018, între „Alliance Investments Group” SA (beneficiar) și Iliev Nicolai (prestator) a fost semnat contractul de prestare de servicii de actuarial. Acest contract presupune stabilirea unor relații de muncă, reglementate de legislația muncii și asigurărilor medicale/sociale. Potrivit contractului, prestatorul (angajatul) și-a onorat responsabil obligațiile contractuale, fără careva obiecții din partea beneficiarului (angajatorului). La 05 noiembrie 2021 contractul de referință a încetat, ca efect al declarației de reziliere din 05 octombrie 2021, semnată de Iliev Nicolai.

A invocat reclamantul că, deși beneficiarul (angajatorul) nu a avut obiecții față de munca prestatorului (angajat), acesta a acumulat o datorie salarială considerabilă față de

prestator (angajat) pentru perioada 01.11.2020 - 05.11.2021, în valoare de 78 000 de lei, având în vedere remunerarea lunară restantă de 6 500 de lei, care nu a fost achitată până în prezent, beneficiarul (angajatorul) fiind în întârziere considerabilă de plată față de prestator(angajat).

A relatata că, în pofida adresărilor/somațiilor din 05.10.2021, 24.11.2021 și din 02.12.2021 privind achitarea datoriei, pârâtul nu a întreprins măsuri privind lichidarea datoriilor salariale față de Iliev Nicolai. Astfel, potrivit pct. 3.1 din contractul de prestare de servicii de actuariat din 26.09.2018, semnat între „Alliance Investments Group” SA (Beneficiar) și Iliev Nicolai (Prestator), „Beneficiarul achită Prestatorului pentru serviciile îndeplinite la pct. 1.1. o retribuție lunară în mărime de 6 500 de lei..”, iar potrivit pct. 3.1 din contractul menționat, „Beneficiarul va efectua plata retribuției pentru serviciile prestate până la data de 05 a fiecărei luni imediat după luna de gestiune”.

A menționat reclamantul că pârâtul a acumulat o datorie salarială considerabilă față de reclamant, pentru perioada 01.11.2020 - 05.11.2021, în valoare de 78 000 de lei, având în vedere remunerarea lunară restantă de 6 500 de lei, care nu a fost achitată or, pârâtul / angajator fiind în întârziere considerabilă de plată față de reclamantul / angajat, evident cauzându-i prejudicii morale, stări de nervozitate, deranj, incertitudine pentru stabilitatea și siguranța materială personală, dar mai cu seamă existența decentă proprie și a familiei sale.

La data de 11 noiembrie 2022 reclamantul și-a concretizat cerințele și a solicitat să fie încasată restanța de retribuție a muncii de 79 083,30 de lei, dobânda de întârziere calculată din 05.12.2020 până la data pronunțării hotărârii judiciare, având în vedere că din 05.12.2020 până la 10.11.2022 dobânda de întârziere constituia 18 155,04 de lei, prejudiciul egal cu valoarea inflației, raportată la restanța retribuției din acest caz, calculată din 05.12.2020 până la data pronunțării hotărârii judiciare, având în vedere că din 05.12.2020 până la 10.11.2022 valoarea inflației constituie 25 823,12 de lei, a prejudiciului moral în sumă de 10 000 de lei și a cheltuielilor de judecată, în sumă de 10 000 de lei.

Prin hotărârea din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), cererea de chemare în judecată depusă de către avocatul Chetrușcă Viorel în interesele lui Iliev Nicolai împotriva „Alliance Investments Group” SA, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii, a fost admisă parțial.

S-a încasat de la SA „Alliance Investments Group” în beneficiul lui Iliev Nicolai, restanța de retribuție a muncii în sumă de 79 083, 30 de lei, dobânda de întârziere în sumă de 18 155,04 lei, prejudiciul moral în sumă de 5 000 de lei și 10 000 de lei cu titlu de asistență juridică.

În rest, pretențiile înaintate de Iliev Nicolai împotriva SA „Alliance Investments Group” au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

S-a încasat de la SA „Alliance Investments Group” în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 2 372, 49 de lei.

La 28 decembrie 2022, avocatul Chetrușcă Viorel în interesele lui Iliev Nicolai a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 decembrie 2022, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond în partea pretențiilor respinse, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 18 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de către avocatul Chetrușcă Viorel în interesele lui Iliev Nicolai și a fost menținută hotărârea din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că, ținând cont de limitele apelului se va expune doar în partea pretențiilor contestate în apel. Referitor la pretenția privind încasarea prejudiciului egal cu valoarea inflației, raportată la restanța retribuiției din acest caz, calculată din 05.12.2020 până la 10.11.2022 în sumă de 25 823,12 lei, instanța de fond corect și legal a respins pretenția ca fiind neîntemeiată.

A menționat că, Iliev Nicolai nu a anexat la materialele cauzei probe pertinente ce ar reflecta calculul pierderilor cauzate de dinamica inflației, ori prin prisma pct. 3 din Horărârea Guvernului nr. 535, este supusă indexării suma salariului calculat pentru luna respectivă, convenită angajatului spre achitare după reținerea impozitelor, cotelor de asigurare de stat obligatorii, primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și altor plăți obligatorii, iar responsabil pentru calcularea corectă a sumei de compensare a pierderii este conducătorul întreprinderii. Deși reclamantul/apelant a anexat la materialele cauzei, întru susținerea pretenției sale privind compensarea pierderilor cauzate de dinamica inflației, calculul inflației, acesta nu corespunde prevederilor normative menționate.

Or, pct. 4 și 5 din Horărârea Guvernului nr. 535, reglementează tranșant o altă formulă și modul în care angajatorul urmează să compenseze pierderile cauzate de dinamica schimbării prețurilor la bunurile de consum, respectiv revendicările reclamantului în această parte sunt neîntemeiate și pasibile de a fi respinse.

A mai remarcat Curtea de Apel Chișinău că, soluția emisă de către prima instanță este justă și întemeiată, având la bază un cumul de dovezi administrate, cărora le-a fost dată o apreciere juridică convenită, iar argumentele aduse, în cererea de apel înaintată, în susținerea poziției apelantului, sânt pur declarative și fără un suport legal și probatoriu, or, potrivit art. 386 alin. (2) Cod de procedură civilă, o hotărâre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale.

La 15 august 2023 Iliev Nicolai, reprezentat de avocatul Viorel Chetrușcă, a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, în partea pretențiilor care au fost respinse și pronunțarea unei decizii noi, de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, a prezentat un calcul al inflației, întocmit pe platforma „ProLex”, care are o notorietate cunoscută și reconfirmată bine prin practica judiciară moldovenească omogenă, prin care aceste calcule sunt acceptate drept probe corecte și făcute profesionist, care conțin și trimitere la ratele respective ale inflației, care sunt publicate oficial și cu acces liber. Aceste calcule și rate de inflație nu au fost obiectate de partea pârâtă nici în prima instanță, dar nici în instanța de apel, obiecțiile fiind îndreptate la orice, dar nu și la corectitudinea calculării prejudiciului.

A susținut recurentul că, potrivit practicii judiciare constante, la somare către plată, în cazul încasării restanțelor salariate, instanțele de judecată naționale, eventual concretizează că, încasările respective se fac și cu reținerile de plăți obligatorii respective în bugetele de stat, obligația de calculare a acestor rețineri revenind părții pârâte, somate la despăgubiri. Astfel, reclamantul/recurentul a fost vădit discriminat de către instanțele de judecată în raport cu alți justițiabili, fapt inadmisibil pentru un proces echitabil. Mai

mult instanța de apel nu a avut obiecții despre calcularea și reținerea impozitelor din suma de 79 083, 30 de lei.

Recurentul a apreciat critic faptul că, prima instanță a concluzionat că suma de 10 000 lei, solicitată de reclamant, la caz, excelează, or, careva probe despre aflarea în suferințe fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții, care să demonstreze serioasa, justa și integrala despăgubire cerută, nu au fost prezentate, astfel neîntemeiat a fost diminuată valoarea despăgubirii morale solicitată până la 5 000 de lei.

A mai specificat că hotărârea judecătorească trebuie să fie motivată, o hotărâre motivată oferă părții posibilitatea să o conteste, precum și posibilitatea de a revedea decizia de către instanța. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public a administrării justiției.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la data de 18 mai 2023.

Conform materialelor cauzei, rezultă că decizia instanței de apel a fost expediată participanților la proces, la data de 27 iunie 2023 (f.d.182), însă date despre recepționarea acesteia la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Iliev Nicolai, reprezentat de avocatul Viorel Chetrușcă, la data de 15 august 2023 se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Iliev Nicolai, reprezentat de avocatul Viorel Chetrușcă, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Iliev Nicolai, reprezentat de avocatul Viorel Chetrușcă, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,
Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Iliev Nicolai, reprezentat de avocatul
Viorel Chetrușcă.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc